

NOTISER

Thorsten Sandberg: *Svenska varumärken i hus och hem*. Historiska Media, Lund 2009. 190 s., ill. ISBN 978-91-85873-79-1.

Kanske har jag missat något centralt i läsningen av vetenskapsjournalisten Thorsten Sandbergs bok *Svenska varumärken i hus och hem*, men boken är trots sin ögonbedövande mångfald av illustrationer och tajt ackompanjerande texter tom. Den saknar narrativ, saknar intention både betraktad ur ett mer tillåtande journalistiskt perspektiv och sedd ur en stramare, och strävare akademisk läsning. Boken förefaller vara producerad för att vara en bok enbart i visuell mening. Det är inte en bok som berör, intresserar och väcker tankar, utan den är mer en bok som, ja, ett varumärke! *Svenska varumärken i hus och hem* ska konsumeras och bli liggande på soffbordet med syftet att någon middagsgäst ska ha något att förströ sig med när värdparet ordnar och donar i köket. Boken är ett exempel på litteratur som förströelse, något man bläddrar i eller håller i i väntan på vad som helst annat.

Men hur kan något så tråkigt och intetsägande väcka så starka känslor i anmeldaren? Vad är det med Sandbergs bok som provocerar? *Svenska varumärken i hus och hem* är förpackad på ett mycket tilltalande och intressant sätt. Boken är välarbetad som produkt med allt från sättning, bildbearbetning, omslag och papperskvalitet. Den liksom lovar så mycket, mycket mer än vad den sedan erbjuder. Jag tror vi har något väsentligt där: att boken, när man håller i den, väcker förhoppning om något intressant och spännande, och att den sedan faller tom och platt ner på soffbordet. Det är en bok skriven av en vetenskapsjournalist som tar sig an delar av svensk samtidshistoria med ambitionen att vara lättillgänglig och därmed sälja bra. Men tyvärr är boken så lättillgänglig att den framstår som helt meningslös betraktad ur ett perspektiv där ambitionen att generera kunskap beaktas.

Rikard Eriksson, Oslo/Ljungskile

Magnus Hendric Brummer: *Försök til et Svenskt Skogs- och Jagt-Lexicon* (ny utg.). 159 s., ill. ISBN 978-91-85205-95-0.

Axel Cnattingius: *Svenskt skogslexikon* (ny utg.). Per Eriksson (red.). 224 s., ill. ISBN 978-91-85205-96-7. Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, Stockholm 2010.

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens enhet för de areella näringarnas historia (ANH) ger i bokserien Skogs- och lantbrukshistoriska meddelanden (SOL-MED) ut två äldre lexikon. Det ena är Magnus Hendric Brummers *Försök til et Svenskt Skogs- och Jagt-Lexicon*, som publicerades första gången 1789. Det andra är ett faksimil av *Svenskt skogslexikon* av Axel Cnattingius från 1894. Utgivningen av skogshistoriska källtexter är ett samarbete mellan Föreningen Skogen, Skogshistoriska sällskapet och Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien. Utgivarna framhåller att skogshistoria är viktigt eftersom den produktion av skog som påbörjas idag skall avverkas om 75–100 år. Ofta är det nödvändigt att se bakåt för att ana framtiden.

I förordet till Brummers lexikon skriver Akademiens sekreterare och VD civiljägmästare Åke Barklund att den allmänna uppfattningen för 250 år sedan var att naturens roll var att exploateras till människornas nytta. Åke Barklund anser att Brummer ibland uppvisar en mycket modern inställning till hur skogen skulle skötas. Brummer hävdade långsiktighet och uppmärksammade den rådande skogsbristen. Innehållet i Brummers lexikon förebådar i viss mån Cnattingius lexikon vad det gäller skogsvårdens utveckling. Lexikonen visar också likheter med den dåtida misshushållningen av Sveriges skogar och hur skogarna missköts i dagens fattiga länder.

Magnus Hendric Brummer föddes 1735 i ett officershem i Nors socken i Värmland. Han blev student i Uppsala och 1755 volontär vid Västgöta kavalleriregemente. Under fälttåget i Pommern 1757–59 föll han av hästen och fick en skada i ljumsken, som ledde till en viss invaliditet. Efter en vistelse i fångenskap gifte han sig 1761 och tog avsked från armén, men pensionen